

Kludia Marczyová, Michaela Rapčanová

Medzinárodné odborné kolokvium „Ľudské práva a dnešok“

V období blížiaceho sa 20. výročia „Nežnej revolúcie“, štátneho sviatku – Dňa boja za slobodu a demokraciu zorganizovalo Slovenské národné stredisko pre ľudské práva s finančnou podporou Úradu vlády SR, pod záštitou predsedu Národnej rady Slovenskej republiky Pavla Pašku dňa 12. novembra 2009 medzinárodné odborné kolokvium „*Ľudské práva a dnešok*“. Odborným garantom kolokvia bol podpredseda vlády Slovenskej republiky pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny Dušan Čaplovič. Slávnostnú atmosféru dotvárali i priestory hotela Bôrik, v ktorých sa toto podujatie konalo.

Program kolokvia pozostával z dvoch ucelených blokov – 1. blok „*Globálne výzvy v oblasti ľudských práv*“ a 2. blok s názvom „*Slovensko a ľudské práva dnes – aktuálne otázky predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie*“.

Medzinárodné odborné kolokvium prvým blokom „*Globálne výzvy v oblasti ľudských práv*“ otvoril a úvodný príspevok predniesol predseda zahraničného výboru Národnej rady SR a predseda Správnej rady Slovenského národného strediska pre ľudské práva Juraj Horváth. Svoj prejav začal *príbehom slobody*, od historických momentov roku 1948, s akcentom na obdobie roku 1989, až po súčasnosť, pričom vyzdvihol, že Slovensko ako jedna z prvých krajín dalo poslednú bodku za tým, čo bolo v nedávnej minulosti (obdobie nedemokracie).

Po tomto vystúpení nasledoval príspevok podpredsedu vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny Dušana Čaploviča, v mene ktorého vystúpila Milica Jančulová, a v ktorom bola vyzdvihnutá významná pozícia Slovenskej republiky na medzinárodnom poli, osobitne v otázke ochrany ľudských práv, a v neposlednom rade vnútroštátne aktivity štátnych orgánov v tejto oblasti, presadenie antidiskriminačnej klauzuly či záslužná činnosť Slovenského národného strediska pre ľudské práva.

Výkonný riaditeľ UNICEF Slovensko Miroslav Kaňa pripomenul ďalšie významné výročie, výročie prijatia Dohovoru o právach dieťaťa a pozornosť zameral práve na ochranu detí a konkrétnu činnosť v tejto oblasti na pôde OSN i v Slovenskej republike. Upozornil na prípady „zneužívania“ detí i zo strany novinárov a vyslovil želanie, apel, potreby znalosti detí svojich práv, *aby sa deti orientovali v právach aspoň spoločne toľko ako v nákupných centrách*.

Ďalšou z významných osobností, ktorá sa prítomným prihovorila, bol riaditeľ informačnej kancelárie Rady Európy v Bratislave, Viliam Figusch. Vo svojom príspevku priblížil podstatu činnosti Rady Európy s jej kontrolným mechanizmom a poukázal na súčasné aktivity Rady Európy voči Európskej únii i voči ďalším medzinárodným organizáciám.

Na jeho vystúpenie obsahovo nadviazal Ján Šikuta – sudca Európskeho súdu pre ľudské práva, s príspevkom venovaným genéze súdneho orgánu Rady Európy pod názvom „*História vývoja Európskeho súdu pre ľudské práva*“.

„*Zodpovednosť za ochranu*“ ako cesta k prevencii masových vojnových zločinov bol názov prejavu vedúceho informačného centra OSN v Prahe Michala Broža, ktorý vo svojom príspevku ozrejmil problematiku vojnových zločinov, predovšetkým genocídu a rozanalyzoval problematiku práva na humanitárnu intervenciu.

Ján Kavan, bývalý minister zahraničných vecí ČR a bývalý predseda Valného zhromaždenia OSN, v príspevku s názvom „*Prispel pád komunizmu a boj za ľudské práva k svetu bez vojen?*“ z historicko-politického hľadiska zosumarizoval udalosti z roku 1989

a vyslovil hodnotenie súčasného stavu boja za ľudské práva a svet bez vojen. Príspevok formálne uzavrel prvý blok kolokvia, avšak neuzavrel následné diskusie.

Moderovania druhého bloku „*Slovensko a ľudské práva dnes – aktuálne otázky predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie*“ sa zhostila Anna Zachová, výkonná riaditeľka Slovenského národného strediska pre ľudské práva. Tento blok uviedla otázkami xenofóbie, rasizmu, intolerancie v postkomunistických štátoch Marcela Gbúrová, riaditeľka inštitútu politológie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity a podpredsedníčka Správnej rady Slovenského národného strediska pre ľudské práva, vo vystúpení venovanom problematike „Zmena spoločensko-politických pomerov v SR v priebehu 20 rokov“.

„Úlohy Ústavu pamäti národa v oblasti ochrany ľudských práv na Slovensku“ objasnil predseda dozornej rady Ústavu pamäti národa Juraj Hamulák, ktorý zároveň pripomenul i akési poslanstvo pre iné generácie a v tomto smere význam ústavu.

V príspevku s názvom „Vývoj antidiskriminačnej legislatívy v SR“ Milica Jančulová, poverená riadením Sekcie ľudských práv a menšín Úradu vlády SR, oboznámila prítomných s najvýznamnejšími zmenami, ktoré priniesli novely antidiskriminačného zákona, ako aj s návrhom antidiskriminačnej smernice a zároveň zhodnotila smerovanie a stav antidiskriminačnej legislatívy v Slovenskej republike.

Významným prínosom bol i príspevok Antona Pintera z Ministerstva zahraničných vecí, v ktorom prezentoval „Aktivity Slovenskej republiky v Rade OSN pre ľudské práva“. Autor vo svojom príspevku charakterizoval Radu OSN pre ľudské práva a komparoval jej činnosť v kontexte s bývalou Komisiou OSN pre ľudské práva. Osobitnú pozornosť venoval aktivitám Slovenskej republiky v rade, predovšetkým príprave Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa a niekoľkokrát zdôraznil dôležitosť a zvyšujúcu sa prestíž Slovenskej republiky na poli ľudských práv, práve členstvom v Rade OSN pre ľudské práva.

„Činnosť Amnesty International v prospech ľudských práv v Slovenskej republike“ prítomným priblížil riaditeľ Amnesty International na Slovensku Branislav Tichý. Obsahom jeho príspevku bola analýza súčasného stavu Amnesty International ako medzinárodnej medzivládnej organizácie a zhodnotenie činnosti Amnesty International v súvislosti s ochranou ľudských práv v Slovenskej republike.

Záverečné vystúpenie „Konštituovanie systému ochrany ľudských práv a základných slobôd v Slovenskej republike“, pre nedostatok času v skrátenej podobe, patrilo výkonnej riaditeľke Slovenského národného strediska pre ľudské práva Anne Zachovej, ktorá zhrnula mechanizmus tvorby a ochrany základných práv a slobôd do podstaty. Vychádzajúc z reálu, že kvalita katalógu základných práv a slobôd sa hodnotí aj podľa možností ochrany, poukázala na postupný rozširujúci sa systém inštitucionálny a iný aj v Slovenskej republike.

Medzinárodné kolokvium zaznamenalo medzi prítomnými úspech, čomu nasvedčuje samotný fakt „nerespektovania“ určeného časového limitu rečníkov, ako aj diskusie nekončiace oficiálnym ukončením tohto podujatia. Medzinárodné kolokvium nepochybne splnilo sledovaný zámer, podnietilo prítomných na riešenie ďalších otázok a hľadanie nových výziev na poli ochrany ľudských práv nielen v Slovenskej republike, ale na medzinárodnej úrovni.

*pplk. JUDr. Klaudia Marczyová, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra verejnoprávných disciplín
tel: 09610 57 263
e-mail: klaudia.marczyova@minv.sk*

por. JUDr. Michaela Rapčanová

*Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra verejnoprávnych disciplín
tel: 09610 57 434
e-mail: michaela.zenuchova@minv.sk*